

N:o 139.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 19 maj 1902.

— — — — Andra Kammaren den 20 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående tryckfrihetsförordningens föreskrifter om boktryckerier och om tillsynen öfver tryckta skrifers offentliggörande.

(Konstitutionsutskottets utlåtande n:o 8.)

Till Konungen.

Inom Riksdagen har af motionär gjorts framställning angående bestämmelser om tryckerier och om tillsynen öfver tryckta skrifers offentliggörande; Och får Riksdagen, med anledning häraf, hos Eders Kongl. Maj:t anföra följande.

Uti nu gällande tryckfrihetsförordning finnes någon skilnad mellan olika slag af boktryckerier icke uppdragen. För samtliga boktryckerier gäller alltså tryckfrihetsförordningens föreskrift derom, att boktryckeri ej får anläggas annorstädes, än i stad eller inom ett afstånd derifrån af högst en half mil eller i köping, äfvensom att boktryckeri skall inom viss tid och på visst sätt anmälas. Emellertid har med närings- och affärslifvets utveckling följt ett behof att på landsbygden, särskildt på större handelsplatser, i större industricentra med flera platser, kunna få vissa mindre tryckalster utan större tidsutdrägt utförda; och detta har ledt dertill, att ett afsevärdt antal tryckerier, ursprungligen afsedda för småtryck af s. k. affärstrycks beskaffenhet, anlagts på orter, der enligt tryckfrihetsförordningens bestämmelser inrättande af boktryckeri icke är tillåtet. Sådana på landsbygden befintliga tryckerier, hvilka helt visst icke heller blifvit

hos vederbörande myndighet anmälda, torde enligt Riksdagens åsigt näppeligen kunna betraktas såsom lagligen tillkomna.

Riksdagen måste derjemte finna den omständigheten, att dylika tryckerier i de flesta fall faktiskt kommit att undandragas den kontroll öfver de från tryckerier i allmänhet utgående skrifter, hvilken ligger särskildt i föreskriften om aflemnande af ett tryckt exemplar till chefen för justitiedepartementet eller hans ombud, vara af beskaffenhet att kunna medföra betänkliga vådor. Ty helt naturligt kunna till följd af denna brist på tillsyn och kontroll från dessa s. k. accidenstryckerier lätteligen utgifvas tryckalster af sådant innehåll, att deras spridande bland allmänheten kan verka i hög grad skadligt i en eller annan riktning. Så kunna exempelvis från dessa tryckerier utgifvas och med lätthet spridas osedlig litteratur, agitatoriska proklamationer och politiskt farliga skrifter, och derjemte kan dessa tryckeriers verksamhet lätt nog medföra kränkningar af den litterära eganderätten. Denna fara måste anses så mycket betänkligare, som dessa accidenstryckerier icke blott betydligt tillväxt i antal — detta har länge sedan öfverskridit 50 — utan äfven i många fall utvidgats till en sådan omfattning, att i dem en tryckeriverksamhet möjliggöres, som ingalunda är inskränkt till s. k. affärstryck. Men å andra sidan kan Riksdagen icke se bort ifrån, att ett verkligt behof af accidenstryckerier för merkantilt småtryck mångenstädes å landsbygden kan förefinnas. Det synes under sådana förhållanden Riksdagen nödigt, att dels åt sådana mindre tryckerier gifves laga erkännande, hvari deras verksamhetsområde jemväl kan noga bestämmas och begränsas till tryckande af blanketter, affischer, priskuranter, visitkort o. d., dels ock med afseende å dem lagstadgas tillsyn och kontroll samt ansvar för bristande iakttagande af ordningsföreskrifter och för missbruk af tryckfriheten. Det nu påpekade behofvet af tillsyn och kontroll öfver accidenstryckerierna förefinnes emellertid enligt Riksdagens mening icke blott med afseende å landsbygdens tryckerier, utan äfven med hänsyn till de accidenstryckerier, som till äfventyrs äro verksamma i städer utan att såsom boktryckerier anses.

Skulle i öfverensstämmelse med Riksdagens nu gjorda uttalanden tryckfrihetsförordningens stadganden om boktryckerier och om tillsynen öfver tryckta skrifiers offentliggörande blifva reviderade, så torde deraf följa, att jemväl instruktionen för justitieministerns ombud i orterna granskas och kompletteras, utan att Riksdagen behöfver att derom göra någon erinran.

På grund af hvad här ofvan blifvit anfördt, får Riksdagen hemställa, det täcktes Eders Kongl. Maj:t låta öfverse och granska tryckfrihets-

förordningens föreskrifter om boktryckerier och om tillsynen öfver tryckta skrifterns offentliggörande, i syfte att genom dessa föreskrifter jemväl kontrollen öfver s. k. accidenstryckeriers verksamhet kunde blifva nöjaktigt ordnad, samt sådana å landsbygden befintliga tryckeriers rättsliga ställning blefve bestämd.

Stockholm den 20 maj 1902.

Med undersåtlig vördnad.